

Kurzus előadója: Simon Attila
Kurzus megnevezése: Képleírás
Kurzus megnevezése angolul: Ecphrasis
Kurzus kódja vagy típusa BBN-IRO-204:2
Kurzus helye és ideje: A/330., szerda 10.00-11.30
Oktató elérhetősége: email: simon.attila@btk.elte.hu honlap: https://mikti.elte.hu/simonattila fogadóóra: kedd 12.00-14.00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Követelmények: – a tárgyalandó szövegek alapos ismerete (többszöri elolvasása); – az adott órán tárgyalandó szöveget alaposan ismerni és hozni kell; – aktív órai munka (önálló kérdések megfogalmazása a tárgyalandó szöveghez); – a félév végén ZH megírása a kötelező irodalom és az órai jegyzetek alapján; – legfeljebb három hiányzás.

Kurzus leírása, célja:

A „képleírás” (*ekphraszisz*, *descriptio*) ősrégi irodalmi-rétorikai műfaja az újabb időkben a „szó és kép”-kutatások mediális irányvételének köszönhetően újra az érdeklődés homlokterébe került. A félév során az *ekphraszisz* rétorikai meghatározásainak áttekintése után három kortárs elméleti szöveget olvasunk, amelyek szó és kép kapcsolatát eltérő módon tematizálják, ugyanakkor mindhárom meghatározóvá vált a képleírás mai értelmezhetősége számára (Gadamer, Boehm, Mitchell). Az elméleti szövegek után öt klasszikus képleírást nézünk meg közelebbről: Homérosznál Akhilleusz pajzsának leírása minden későbbi *ekphraszisz* mintaképe lett, Lukianosz képleírásai már gazdagon és szellemesen reflektálnak szó és kép bonyodalmas, versengő viszonyára, Héliodórosz egy pazar tárgy-leírása pedig már az *ekphraszisz* határainak kérdését is feszegeti.

Kurzus tematikája:

1. Bevezetés, megbeszélés
2. Gadamer: A kép és a szó művészete
3. Boehm: A képleírás
4. Mitchell: Az ekphraszisz és a Másik
5. Homérosz: *Iliasz* XVIII. 468-617.
6. Lukianosz: *Egy teremről*
7. Lukianosz: *Képmások*
8. Lukianosz: *A „Képmások” védelmében*
9. Héliodórosz: *Sorsüldözött szerelmesek (Aithiopia)* V. 13. 3-14. 4.
10. ZH

Számonkérés és értékelés módja:

A félév végén ZH megírása.

Kurzushoz tartozó irodalom:

Kötelező irodalom:

Hans-Georg Gadamer: *A kép és a szó művészete*. Ford. Hegyessy Mária = Bacsó Béla (szerk.): *Kép Fenomén Valóság*, Kijárat, Budapest, 1997, 274-284.

Gottfried Boehm: *A képleírás*. Ford. Rózsahegyi Edit = Thomka Beáta (szerk.): *Narratívák I. Képleírás. Képi elbeszélés. (Képelemzés)*. Kijárat, Budapest, 1998, 19-36.

W. J. Thomas Mitchell: *Az ekphraszisz és a Másik*. Ford. Milián Orsolya = Szőnyi György Endre – Szauter Dóra (szerk.): *A képek politikája*. W. J. T. Mitchell válogatott írásai. Ikonológia és Műértelmezés sorozat, 13. kötet. JATEPress, Szeged, 2008. 193-223.

Homérosz: *Ilias, Odüsszeia. Homéroszi költemények*. Ford. Devecseri Gábor. Pantheon, Budapest, 1993, 335-339. (*Ilias* XVIII. 468-617.) (Számos más kiadásban is.)

Lukianosz: *Egy teremről, Képmások, A „Képmások” védelmében* = Lukianosz *Összes művei* I-II, Magyar Helikon, Budapest, 1974. Rendre: II. 369-380, I. 825-842, 843-857. (Mindhárom Bollók János fordításában.)

Héliodórosz: *Sorsüldözött szerelmesek (Aithiopika)*. Ford. Szepessy Tibor. Magyar Helikon, Budapest, 1964, 163-164. (V. 13. 3-14. 4.) (Azóta több kiadásban is, ezekben a lapszám eltér.)

Ajánlott irodalom:

A *Narratívák I.* kötet további tanulmányai.

Egyéb megjegyzések: